

«SLOVENEK» velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 84.—
za pol leta K 42.—
za četrt leta K 21.—
za en mesec K 7.—
Za inozemstvo celoletno K 95.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 15.—
za inozemstvo K 20.—

SLOVENEK

Inserati
Enostolpna pettivrsta (58 mm široka in 3 mm visoka ali njegov prostor)
za enkrat po K 1-20
uradni razglesi po K 1-30
Pri naročilu nad 10 objav popust.
Najmanjši oglas 58/3 mm K 4.—
Poslano:
Enostolpna pettivrsta K 3.—
Izhaja vsak dan izvenredno nedeljek in dan po prazniku, ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Repokopali se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava, št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7583.

Dr. Stasič: Notranja in zunanja politika.

Odkar imamo notranjo državno krizo, ki se kaže v dolgotrajni ministrijski izmenjavi, se prav malo čuje o zunanjem položaju naše mlade države. Ali so zamrli naši živci, da nas nič več ne boli, kako se rešuje naše morsko in obmorsko vprašanje? Kaj je z našim zasedenim ozemljem? Ali se dela posestno stanje in se hoče kar via facti ob obletnici pretvariti naš sedanji provizorij v končni nespremenljivi definitum? Čujejo se glasovi, kakor da se železnica do št. Petra ter ozemlje do Nanosa ter Snežnika priklopi Jugoslaviji, drugo pa Italiji ali zmanjšani Giulij Veneziji. Kdo ve, kaj in kako je s Tittonijevim pohodom v Londonu? »Končne« rešitve so še vedno v razgovoru, ljudstvo pa je nestrpno in v strašni muki čaka rešitve. Pride li letos in ali sploh pride? Pariz molči.

Kaj je pravzaprav tam na zapadu na dnevnem redu? Radovedni smo, ker ljudstvu odpovedujejo v tlačenih krajih dosejaj potrpežljivi živci. To, kar se vrši v zasedenem ozemlju, je najvišja evropska nekultura! Nered, nečednost, šikane, zapori, nasilja in nemoralnost označujejo »sveto delo« italijanske širokoustne kulture.

Pa bodi! Obrisi bodoče Evrope so jasnejši. Oblikovanje gre h koncu. Jugoslavija ostane! Kar se godi v nji, so samo znaki akomodacije novim potrebam in nujne posledice prepajanja, prerajanja ter umljiva borba despartnih političnih sil, ki niso plod prave ljudske volje. Volitve očistijo vse in prinese prave smernice za notranjo in zunanjo politiko. Danes čutimo, da ostanemo v kljub vsem notranjim težavam združeni v eni celoti, ki potrebuje le dobre vodilne roke in jasne politike poštenih in zanesljivih mož iz sredine naroda.

Prva dolžnost vseh »državotvornih« državljanov in vodilnih oseb je, da nam dajo čimprej volitve v konstituanto, potem pa trdno valuto in nato — pametno gospodarsko politiko znotraj in izven države.

Volitve in — valuta: to sta nujno zvezani zahtevi mase! Nočemo distance na leto dni, mi hočemo jasnosti v prav bližnji bodočnosti. Demokratska koalicija naj si zapiše to na prvo mesto svojega programa.

Zakaj, to je predpogoj močne zuna-

nje politike: red in moč v notranjosti države. Ključ imamo sami v roki, če le hočemo pričeti resnično temeljito pometati z novo volivno metlo. Razbitost političnih strank in stranic je naše največje zlo. Dokler ne bomo imeli trdnih in močnih, realno v ljudstvu zasidranih strank v celi državi, bomo notranji slabiči, ki bodo imeli večne ministrske krize ter premembe v pokrajinskih vladah. Kadar se podaljšajo politične smernice iz Slovenije čez Hrvaško do Makedonije, tedaj bomo politično na višku in — trdni. Zakaj tisti hip bomo znali vsi, kje je »vera ali nevera«. Danes pa je po Hrvaškem še vse negotovo in razbito v stranicke, od katerih nihče ne ve, koliko ljudstva stoji zavestno in hote za poedino stranko. Tam velja še vedno načelo, da so stranke radi voditeljev in ne narobe. Zato — neuspehi »hrvaške« politike. In v Srbiji? Razcepljenost je tudi tudi veliko zlo.

Zdi se, kot da se pripravljajo v državi nove večje politične formacije v smeri smernic, ki jih ima že 20 let slovenska politika: stranka buržuazije JDS., stranka kmetskega in delavskega jedra SLS, ter delavska razredna bojna stranka JSDS. Ko se završi ta formacija, bomo imeli trdno in konsolidarno državo, ki bo imela tudi svojo jasno gospodarsko politično zunanjo politiko. Vse drugo je podrejenega pomena. Zakaj zunanja politika bo obvladovala prihodnjih deset let vse naše misli. Zahtevala bo najspretnejših in najrazboritejših mož.

Ozrmo se le krog in krog in premislimo, kako se bomo razumeli s sosedi, kako delili prijatelje in sovražnike ter kako potem uravnavali vse svoje sile, da bodo ob gotovem času vse na svojem mestu za gotov nujen in že danes vsem dokaj vidljiv cilj. Zakaj to se človeku samoposebi zdi več kot gotovo, da pride v desetih letih do korekture pariškega miru.

V tem času moramo imeti finance v redu, v tem času moramo imeti v notranjosti prometne vzorne zveze, imeti zasi-gurane vse pogoje za odločilni trenutek, ki nam mora s preciznostjo računarja prinesiti to, kar so nam s silo in po krivici odtrgali.

V tem času pa moramo imeti tudi zanesljivo bilanco moči vseh, ki bodo na naši strani ali pa proti nam. Zato je že danes prva naloga politikov in nacionalnih ekonomov, da natančno pazijo na gospodarski in socialni razvoj sosedov, zlasti tistih, ki bodo dajali odgovor za — krivice.

Ne pozabimo v dneh notranjih kriz, da je predpogoj močne zunanje politike močna, trdna, zanesljiva notranja politika. Učimo se pri treh: Nemcih in Angležih ter Švicarjih. Solstvo in organiziranost ter točnost na vseh poljih so temelj velike bodočnosti, ki bo prišla sama po sebi, če se bomo znali sami vzgajati v smeri treh slovenskih smernic.

S tega stališča bi bilo treba motriti kritični položaj države v notranjosti. Tekom treh mesecev se izkaže, če smo že v tvorbi nezadržljivega državnega organizma. Volitve pa prinesejo prepotrebno solidarnost notranje politike. Komur je blagobit Jugoslavije pri srcu, pospeši delo, da bomo znali za določen dan volitev v konstituanto.

Ako jih dobimo kmalu, bi jaz pel slavo celo koaliciji narodnih ter socialnih demokratov. Bojimo se le, da nas tudi ta kcalicija ne bo prisilila do tega veselja. Zakaj — volitve v konstituanto bodo huda in nekoliko težavna reč. In prav zato v marcu 1920 ne bo še vse — v redu zanje.

Ljudski tabor v Prekmurju.

V nedeljo je slovensko ljudstvo v Prekmurju slovesno proglasilo svoje osvobojenje. Ob tej priliki sta se v Belatincih, kjer je bil tabor, vojaška in civilna oblast oficijelno predstavili ljudstvu in se je izročilo dovršeno delo iz rok vojaških oblasti civilni upravi. Iz Murske Sobotice sta došla vojaški poveljnik podpolkovnik Uzurinc in kot začasní civilni guverner določeni mariborski okrajni glavar dr. Lajnsič. V Belatincih se je zbrala velika množica ljudstva v svrhu slovesnega sprejema. Pred trgov se je množica razporedila in je krenil veličastni izprevod proti trgu, kjer se mu je pridružilo na tisoče ljudstva iz vsega Prekmurja. Nato se je izprevod nanovo razvrstil in krenil z domačimi godbami na čelu daleč ven iz trga, da sprejme zastopnika vojaške in civilne oblasti. Podpolkovnik Uzurinc in dr. Lajnsič sta bila sprejeta kot triumfatorja. Peljala sta se v mesto med tri kilometre dolgem veličastnem špallirjem, ki ga je tvorilo nad 20.000 ljudi. Polagoma sta prišla do župne cerkve, v kateri je bila nato služba božja, ki jo je opravil dr. Kovačič. Med mašo je oddajala prostovoljna legija častne salve.

Po maši se je vršil prvi ljudski tabor v Prekmurju. Zborovanje je otvoril in vodil domačin Josip Godina. V svojem nago-

voru je pozdravil vojaškega poveljnika podpolkovnika Uzurinca in njegove čete, ki so v tako kratkem času brez prelivanja krvi osvobodile Prekmurje boljševiške ograde strahovlade. — Podpolkovnik Uzurinc se je na priznanju v iskrenih besedah zahvaljeval. Slovesen je bil trenutek, ko je govornik izjavil da je njegova naloga sedaj končala in da izroča posle civilni upravi, od katere sme pričakovati prekmursko ljudstvo najboljših sadov. — Dr. Lajnsič je pojasnjeval pomen svojega prihoda in povedal, da dobi Prekmurje sedaj jugoslovansko uradništvo.

Župnik Klekl je vzbujal spomine pre-stanega mučeništva. Dr. Kovačič se je spominjal pariške konference, kjer ima poleg Francozov predsednik Wilson največ zaslug za osvobojenje Prekmurja. — Nato so še govorili poročnik hrvaške legije, Pušenjak (Maribor), Kukovec (Ljutomer), Vahtar (primorski begunec), Balašič (domaćin) in Kirec (salcezijanec iz Veržeja), ki se je spominjal padlih žrtev in narodnih mučeničkov. Opoldne je predsednik zaključil zborovanje. Godba je zaigrala »Lepo našo domovino«, ki so jo peli vsi navzoči.

Po zborovanju se je razdelila med ljudstvo proklamacija civilnega guvernerja, za katero se je ljudstvo ka. trgalo. Popoldne se je razvila prosta zabava.

LDU Maribor, 18. avg. Povodom tabora v Belatincih se je potom tukajšnje vojaške oblasti deželni vladi za Slovenijo in generalu Jankoviću IV. armijske oblasti v Zagrebu, ki je dal povelje za zasedenje Prekmurja, odposlala nastopna, po civilnem komisarju za Prekmurje podpisana izjava: Nad 20.000 v Belatincih zbranih Prekmurcev se iskreno zahvaljuje svojemu vladarju kralju Petru za osvobojenje izpod mažarskega jarma. Prekmurci hočejo biti in ostati Jugoslovani, zvesti sinovi svoje nove domovine Jugoslavije. — V istem zmislu se je odposlalo priznanje generalu Majstru za njegovo sodelovanje pri osvobojenju Prekmurja. Njegovo sodelovanje pri osvobojenju Prekmurja so naglašali tudi govorniki na zborovanju tabora.

LDU Maribor, 18. avg. Tabora v Belatincih se je udeležilo tudi več prostovoljnih legij, in to hrvaška, primorska in legija prekmurskih beguncev. Te legije so se udeležile tudi osvobodilnega pohoda v Prekmurje.

Oklic civilnega komisarja dr. Lajnsiča.
LDU. Murska Sobota, 17. avgusta. — Civilni komisar za Prekmurje dr. Lajnsič

LISTEK.

Doživljaji poslednjega Abenserağa.

Spisal F. de Chateaubriand. — Prevel M. Jarc. (Dalje.)

Harmonija njenih kretanj in petja, in ubranost zvokov kitare, oboje je bilo mojstrsko. Vse je očaralo Blancino pritajeno, a globoko čustveno petje. Španska godba, ki je zdaj lahno točeča, zdaj živahno razposajena, potem pa za hip pretrga svoje šumeče akorde, je nenavaden spoj razigranosti in otožnosti. In ta godba je postala tudi odločilna za usodo poslednjega Abenserağa; še človeka, ki bi bil manje čustven kot on, bi spravili ti akordi v nemir in drhtenje. Ko so se zvečer vračali v Granado, so ubrali pot po darski dolini. Don Rodrigu se je Aben-Hamet priljubil zbog svojega plemenitega obnašanja in odličnega vedenja, tako močno, da se je težko od njega ločil. Maur mu je moral obljubiti, da ga bo kolikor mogoče pogosto obiskal in da bo Blanco kratkočasil in zabaval s svojimi prečudnimi zgodbami iz Vzhoda. — Kar najtočneje je ta izpolnjeval željo viteza; od naslednjega dne dalje je bil vsak dan v palači, kjer je živela ona, ki jo je ljubil nad vse. Blanca je kmalu najstrastnejše vzbujala Aben-Hameta. Sprva se ji je sicer zdelo naravnost smešno zaljubiti se v neznanca, ki je povrh še Maur, krivoverec. Toda ko je slednjic spoznala,

da jo je zadel Amor s svojo puščico v srce, se je vdala temu čustvu kot prava španka. Nevarnosti in neprilike, ki jih je slutila, se ni niti najmanj plašila. Sama pri sebi je govorila: »Če bo postal Aben-Hamet kristjan in če me ljubi, mu hočem slediti do konca sveta.«

Abenserağ pa se je popolnoma predal divji strasti; živel je ves za Blanco. Nič več mu niso rojili v mislih načrti, ki so ga pripeljali semkaj v Granado, rad in lahko jih je pozabil, kajti sedaj je živel le v eni misli, le v velikem hrepenenju: Blanca. Sicer se je sam bal vseh nujnih posledic, ki so morale izvirati iz tega razmerja, toda on sploh ni hotel nanje misliti. Njegove besede so bile: »Če bo postala Blanca mohamedanka in če me ljubi, ji hočem slediti do zadnjega diha.«

Oba sta bila trdno odločena, da bosta ravnala kot jima velevala srce, in čakala sta le na ugoden trenutek, da bi si medsebojno izpovedala ljubezen.

Bilo je ravno v najlepšem letnem času, ko je rekla nekega dne hči vojvoda Sante fe Abenserağu: »Vi še niste videli Alhambre. Če se ne motim, ste pri neki priliki izjavili, da izhaja vaša rodovina iz Granade. Mogoče vas bo veselilo videti spet palačo starih kraljev. Če hočete, vas bom sama spremljala zvečer.«

Aben-Hamet je zatrejal, da mu ne bi bil noben sprehod ljubši od tega. —

Prišla je za odhod določena ura. Don Rodrigova hči je jezdila na belem konju, ki je bil gibčen kot srna. Aben-Hamet pa

je spremljal lepo španko na andaluškem konju, ki je bil po turškem načinu okrašen. Ko je mladi Maur tako brzo dirjal, je plapolal njegov rdeči plašč v vetru, njegova kriva sablja je z ženkom udarjala ob visoko sedlo, in sapa se je živahno igrala s perjanico, ki je molela iznad turbana. Ljudstvo je z občudovanjem zrló za vnosito postavo mladega plemiča in tupatam si lahko med njimi začul besede: »To je neverni vitez, ki ga hoče Dona Blanca spreobrniti.«

Jezdila sta po dolgi ulici, ki je imela svoje ime po neki slavni mavriški rodovini, in na koncu ulice so se že belili zidovi alhambre. Ko sta imela za seboj mal smrečji gozd, sta došla do nekega studentca in kmalu zatem sta prišla v notranje dvorišče Boabdilove palače.

Sredi nekega obzidja, ki je imelo nebroj vrat in na vrhu strelske line, so se odprla velika »sodna« vrata. Ko sta prijezdila skozi, ju je ozka pot vodila med visokim zidovjem in starimi razvalinami. Prišla sta tudi do trga Algibov, ki je v njegovi bližini dal Karl V. sezidati palačo. Od tu dalje sta se obrnila proti severu in dospela k samotnemu dvorišču, ki ga je obdajalo že staro, razpadajoče zidovje. Aben-Hamet je ročno skočil s konja in ponudil Blanci roko, da bi ji pomagal pri razjahanju. Sluge so potrkali na neka vrata, ki so imela prag že ves preraščen s travo. Vrata so se odprla in v tem hipu sta stala pred skrivnostnim zbiralščim Alhambre.

Srce poslednjega Abenserağa je utri-

palo burno in viharno, saj so ga prevevala otožna čustva, žalovanje za izgubljeno domovino, pa čar ljubezni. Mrko in brez besed je nameril svoj strmeč pogled na to prebivališče duhov. Domišljal si je, da se nahaja v predvoru palače, o katerih je toliko in tolikrat čital v arabskih pravljicah. Odlično zidane galerije, zlebi iz belega mramorja, okoli katerih je čudežno dehtelo cvetoče limonino in pomarančno drevje, vodometi in samotne vdolbine in jame v zidu, — vse to se je odpiralo od vseh strani začudenemu očesu Aben-Hameta. In skozi prostrana stebrišča je opazil spet druge zahode in nove očarujoče prikazni. Med visokimi stebri, ki so na njih počivali prekrasni, gotski oboki, si opazil zamolklo modro nebo.

Z arabeskami okrašeno zidovje je nalikovalo onim preprogam, ki so jih vezle žene v haremu. Iz vsega prelestnega in skrivnostnega poslopja je dihala v isti meri ljubavna omotičnost, božji strah, in bojevit duh; ves kraj je bil kakor zavetišče ljubezni, kamor so se zatekli mauriški kralji, da so se predali slastem in pozabili na težo življenja.

Ko sta oba zaljubljenca opazovala vse to razkošje v tihem občudovanju, sta se podala na kraj, kjer je nekoč kraljevala sreča in moč. Od vsepovsod ju je božal vonj opojnih cvetic in se jim sladkalo uspavajoča godba vode v fontanah. Šla sta skozi dvorano Mezukarja, zatem v levji dvor. Z vsakim korakom se je stopnjeval nemir v Aben-Hametovem srcu. (Dalje.)

je izdal Prekmurcem nastopni proglas: Podpisani zastopnik jugoslovanske vlade naznanjam ljubim Prekmurcem 1. da je zasedeno Prekmurje del Jugoslavije na podlagi odločbe pariške mirovne konference, t. j. stalno večno jugoslovansko ozemlje, del Slovenije. Vi niste več Ogrji, naše jugoslovanski sinovi domovine Jugoslavije, po rodu Slovenci. Naša vlada ima moč, da to dobljeno zemljo, da naše rešene brate obdrži pod svojim krilom. Naše junaško vojaštvo bo obranilo, kar je našega. Tistim, ki golčijo, da je ta rešitev še nestalna in samo začasna se nasmejte in opomnite jih, da naj ne širijo laži in nezaupanja. Rešenje je dovršeno. 2. Kdor ima proti komu kakšen srd, naj mu odpusti, izlepa naj sovražnike naše pridobi, s tem bo več hasnil domovini in sebi, kakor z ovadbami in obsodbami. Samo tisti naj se tožijo, ki se iz milega ravnanja še norčujejo, in ki so nezahvalni in nezadovoljni. 3. Proti svoji domovini in lastnim bratom greše tisti, ki samo iz dobičkaželjnosti spravljajo zrnje preko meje. S tem večajo draginjo v našem bogatem kraju, tarejo siromaka in povzročajo pomanjkanje ter spravljajo svoje trpeče brate v nevoljo. Kdor se upa to na dušo jemati, ne računa s tem, da pride pred kaznujočo pravdo. 4. Vsak, ki ima kakšen posel, naj se obrne na moj urad v Radgoni (v gostilnici »Pri solncu« pri Voglarju). Z jugoslovanskim pozdravom civilni komisar za Prekmurje dr. Lajšič.

Priklpitev Zapadne Ogrske k Nemški Avstriji.

LDU Dunaj, 18. avgusta. (ČTU.) »Mon-
tagjournal« javlja iz Fürstenfelda (Štajer-
sko), da se je v delila nemške zapadne
Ogrske, ki mejijo na štajersko, izvršil pre-
obrat. Podrobnosti še manjkajo.

LDU Dunaj, 18. avgusta. (ČTU.) »Wien-
er Mittag« poroča iz Fürstenfelda: V več
krajih nemške zapadne Ogrske, ki mejijo na
štajersko, so se včeraj in danes vršile velike
manifestacije za priklpitev nemške
zapadne Ogrske k Nemški Avstriji. Na
vseh zborovanjih so sprejeli resolucijo,
kjer se glasi med drugim: »Danes zbrani
overovljeni zastopniki vseh občin svečano
izjavljajo, da se smatrajo k štajerski spa-
dajočimi. S tem izstopimo iz ogrske drž-
javne zveze, bratsko pozdravljamo štajer-
sko in prosimo oblasti, naj kar najhitreje
prevzamejo upravo.« V vseh nemških krajih
zapadne Ogrske plapolajo danes rdeče-
belo-rdeče in štajerske zeleno-bele zasta-
ve. Prihod nemško-avstrijskih čet se pričakuje
vsak hip.

LDU Brno, 18. avgusta. (ČTU.) »Li-
dove Novine« javljajo: Avstrijska vlada je
končala vse vojaške priprave za zasedbo
nemško-zapadne Ogrske. Prihod avstrijskih
čet v nemško-zapadno Ogrsko pričakuje-
jo vsak hip. Avstrijska vlada bo utemeljila
te odredbe s pretečo nevarnostjo zasedbe
nemško-zapadne Ogrske kot koridor med
Čehoslovaki in Jugoslavi.

LDU Dunaj, 18. avgusta. (DunKU.)
OKU prinaša v brzovavki iz Budimpešte
besedilo note, ki jo je minister za znanje
posle Martin Lovaszy po ogrskem opravi-
lilniku na Dunaju dal izročiti nemško-av-
strijski vladi. Ogrska vlada izjavlja v tej
brzovavki, da je z obžalovanjem zvedela o
koraku nemško-avstrijske vlade, da je pri
predsedniku mirovne konference Clemen-
cauju prosila za dovoljenje, da sme z
orožništvom in narodno brambo zavarova-
ti red in mir v zapadno-ogrskih komitatih.
Ogrska vlada protestira proti utemeljevanju
v nemško-avstrijski noti, češ, da ogrske
čete, čijih strašna nasilstva so znana,
oškodujejo nemško prebivalstvo zapadno-
ogrskih komitatov in ga izpostavljajo po-
gubi, in izjavlja, da vidi v tem koraku nem-
ško-avstrijske vlade resno ogrožanje prija-
teljskih odnosov. Ogrska nota oporeka,
da trpi nemško prebivalstvo nasilstva.
Nemška vlada bi se morala pokoriti edi-
nole sklepom versailleske mirovne konfe-
rence; pred odločitvijo nadaljevana nasil-
na zasedba zapadno-ogrskih komitatov bi
izzvala oborožen odpor.

Država SHS.

Ljudska stranka v Bosni.

LDU Sarajevo, 16. avg. Na skupščini
v Travniku ni bil oficijelno niti eden de-
legat hrvatske ljudske stranke. Pogovori
za slogo s sklicatelji tega sestanka in
predstavniki hrvatske ljudske stranke v
Bosni in Hercegovini so bili zaključeni že
30. julija z neugodnim uspehom. Z ozirom
na to ne more biti govora o razpustu
hrvatske ljudske stranke v Bosni in Her-
cegovini, to so sklepali samo pristaši Na-
rodnega kluba.

Zasedba gornjega Banata.

LDU Beograd, 18. avgusta. Presbiro
priobčuje oficijelno: Danes so dobile srb-
ske čete povelje, da zasedejo nastopne ob-
čine: Mali Sombor, Desko in Hirin v go-

renjem Banatu, ki pripada na podlagi nove
določene demarkacijske črte našemu kra-
ljestvu.

Imenik komunistov zaplenjen.

LDU Maribor, 18. avgusta. V soboto
je nemško-avstrijska varnostna oblast dala
dovesti ženo komunističnega voditelja
Brodniča v Špilje. Tam jo je prevzela vo-
jaška policija in jo odvedla v Maribor. Tu-
kaj so jo natančno preiskali in našli pri
njej veliko število važnih pisem in popoln
imenik vseh komunističnih voditeljev. Od-
peljali so jo v Ljubljano.

Iz Madžarske.

LDU Budimpešta, 18. avg. (ČTU) Ka-
binet Friedrich se bojuje z velikimi tež-
kočami. Pojavilo se je gibanje proti kabi-
netu. Nekateri prejšnji mogotci so neza-
dovoljni, ker niso zopet dosegli moči. So-
cialisti vztrajajo dalje na svojem odklanja-
jočem stališču napram nadvojvodi Jožefu
z motivacijo, da pri sedanjih okoliščinah
republika z nadvojvodo na čelu ni na me-
stu. Szegedinska vlada, ki je že polno-
številno dospela v Budimpešto, bo imela
jutri sejo in bo oddala vse svoje posle, ki
jih je do sedaj opravljala, kabinetu Fried-
richovemu. Vlada še vedno upa, da jo bo
množica priznala.

LDU Budimpešta, 17. avg. (DunKU)
OKU poroča: Za trgovskega ministra je
bil imenovan Franc Heinrich in za mini-
stra prehrane Karel Erek.

LDU Budimpešta, 17. avg. (DunKU —
OKU) Minister za propagando Štefan Hal-
ler je izjavil deputaciji delavcev, da vlada
absolutno ne misli na nobeno reakcijo, da
tudi z drugih strani ne bo dopustila nika-
kršnih akcij zoper interese delavstva.
Vlada hoče zagotoviti popolno svobodo
gospodarske organizacije.

Rumuni ostanejo v Budimpešti.

LDU Berlin, 16. avg. (ČTU) »Frank-
furter Zeitung« javlja iz Ženeve, da sta
pariška konferenca in Rumunija sklenili
dogovor, ki dovoljuje Rumunom ostati v
Budimpešti.

Razna poročila.

Češka želi prijateljstva s sosedi.

LDU Praga, 16. avg. (ČTU) »Journal
de Geneve« priobčuje razgovor svojega
praškega dopisnika z ministr. predsedni-
kom Tusarjem, ki se je glede odnosov
čehoslovaške republike do sosednjih držav
nastopno izrazil: Hočemo delati, gradi-
ti, ustvarjati. V ta namen potrebujemo
miru na zunaj in reda odnotraj. Zato
moramo odpraviti jezikovne in plemenske
spore. Potruditi se hočemo z vsemi moči,
da začnemo z nemško državo na pod-
lagi zdrave trgovinske politike prijatelj-
sko razmerje. Z Nemško Avstrijo mora-
mo skleniti brezhibne dogovore in glede
Ogrske se moramo potruditi, da ustvari-
mo za obe stranki zanosljivo skupno živ-
ljenje. Naši odnosi do zaveznice Jugo-
slavije morajo biti vedno prijateljski in
nekaljeni. Spori s Poljaki morajo izginiti.
Doseči hočemo enakopravnost narodov;
kajti le popolna enakost med narodi more
zajamčiti vsem našim narodom svobodo
ter politični, narodni in kulturni razvoj.
Šele ko pridemo do poštenih porazgovo-
rov in uvidimo, da smo navezani drug na
drugega, potem šele pridemo do notra-
njega soglasja.

Mirovna konferenca na počitnicah.

LDU Pariz, 18. avgusta. (ČTU) Mirov-
na konferenca bo dne 26. avgusta prekinila
za tri tedne svoje delovanje. Upajo, da bo
do tedaj mirovna pogodba z Avstrijo pod-
pisana.

Braševo — glavno mesto Velike Rumunije.

LDU Bukarešta, 18. avgusta. (ČTU)
Rumunski presbiro javlja: Ministrski pred-
sednik Bratianu je predvčerajšnjim odpo-
toval v Braševo. Včeraj je bil na čast mi-
nistrskemu predsedniku banket, kjer je
imel Bratianu govor, v katerem je rekel
med drugim: Pijem na zdravje Braševega,
bodočega glavnega mesta Velike Rumu-
nije.

Pogodba med Anglijo in Italijo.

LDU London, 17. avgusta. (DunKU.)
Časniki poročajo, da je italijanski finančni
minister za svjega bivanja v Londonu
sklenil finančno in gospodarstveno po-
godbo z Anglijo.

Pomanjkanje premoga.

LDU Dunaj, 16. avg. (ČTU) Nemška
Avstrija mora radi pomanjkanja premoga
dne 19. t. m. ustaviti promet z brzovlaki.

Obnova severne Francije.

LDU Sv. Germain, 17. avg. (DKU)
Včeraj je bila v paviljonu Henrik IV. zo-
pet seja, ki se je bavila z vprašanjem od-
pošiljatve nemško-avstrijskih delavcev na
opustošeno ozemlje Francije. Francoski
zastopniki so oddali resume o dosedanjih
uspehih posvetovanj, ki bi ga nemško-
avstrijska komisija prevzela po predledu
in proti izjavi do ponedeljka.

Politične novice.

+ Ribnikar, slepa ulica in program
nove vlade. Urednik »Slov. Naroda« se
je razgovarjal včeraj z gospodom poslan-
cem Ribnikarjem o položaju. Gospod po-
slanec Ribnikar, »ki se mudi nekaj dni v
Ljubljani«, je razvil pri tem svoj tri stolp-
ce dolg nazor o programu nove vlade.
Urednik »Slov. Naroda« je vprašal: Kaj je
pravi razlog, zakaj se ni stvorila koncen-
tracijska vlada z radikali? »Gospod po-
slanec Ribnikar je razvil.

Pri pogajanjih za sestavo nove vlade
je šla Demokratska zajednica v svoji po-
pustljivosti do skrajnosti. Demokratska
zajednica je sicer največja stranka v na-
šem parlamentu, ker šteje 115 članov, ven-
dar ni pri pogajanjih nikdar operirala s
svojo številno premočjo. V prvi vrsti so
stala stvarna in načelna vprašanja. V izja-
vah napram drugim strankam smo vedno
naglašali, da nam ne gre za osebe, ampak
samo za stvar. V četrtek, ko se je izvršil
zadnji poskus sporazuma z Jugoslovans-
kim klubom (dr. Korošec) in z Narodnim
klubom, je Demokratska zajednica pisme-
no izjavila, da je pripravljena napram ra-
dikalcem napraviti kompromis v tem smi-
slu, da bi prišel portfelj za notranje stvari
v druge roke in ne v Pribičevićevce. Kljub
temu pa so bila nasprotstva nepremostlji-
va, ker so radikali zahtevali, da se agrar-
na reforma spravi z dnevnega reda ali pa
vsaj, da se bistveno spremeni ter da se do-
sedanja notranja politika bistveno predru-
gači. Radikali so hoteli spraviti pogaja-
nja v smer, da bi vsakdo, ki ni bil natanč-
no poučen, mislil, da gre Demokratski za-
jednici za osebe. Za temi osebnimi vpra-
šanji pa so se skrivale pri radikalcih stvar-
ne diference. Ostale grupe, Jugoslovanski
klub, Narodni klub in druge male skupine,
so tej taktiki očitno nasledile ter ostale v
slepi ulici. Ker so se zaleteli, niso mogli
več nazaj.

Nepoučeni Korošec se nam res smili,
da je nasedel in se nahaja sedaj v slepi uli-
ci. — Urednik »Naroda« je vprašal nadalje
gospoda poslanca Ribnikarja: Kako smer
ima program nove vlade? Gospod poslanec
Ribnikar je odgovoril:

Glavna smer programa nove vlade je
ta, da hoče naprositi parlament, naj ji da
to, kar država nujno in neodložljivo potre-
buje. Naša država potrebuje med drugimi
nove ekonomske reforme, ki se morajo
takoj izvesti, ker drugače bo trpel ves na-
rod ogromno škodo. Vsak dan zakasnje-
nja pomeni izgubo nešteti milijonov na-
rodnega gospodarstva. V tej smeri se bo
gibalo delovanje nove vlade.

To je tako splošno človeško povedano,
da bi in bo veljalo to danes za program
vsake vlade na svetu. Mi smo pa mislili
da nam bo razvil gospod poslanec Ribni-
kar program vlade J. D. S., ki se nahaja v
Jugoslaviji.

+ Tri dni v Prekmurju. V Beltincih v
Prekmurju se je vršil dne 17. avgusta velik
narodni tabor. »Slovenski Narod« prinaša
o njem dopis, v katerem se bridko prito-
žuje, da je nadrevizor Pušenjak govoril v
imenu Kmetске Zveze in »hotel nekako
vzeti v zakup takoj celo Prekmurje.« »Na-
rod« piše dalje, da so se vsi govorniki vzdr-
žali agitacije za stranko in niso hoteli za-
nesti med Prekmurce strankarskega spora,
»dočim se po poročilih mudi Pušenjak z e
t r i d n i v Prekmurju«. To je po »Sloven-
skem Narodu« neodpustljiv greh. Ali ima
Pušenjak res tako malo smisla za idejo
nadrstrankarstva, da se mudi v Prekmurju
tri dni? Zadeva bi bila po »Slov. Narodu«
čisto enostavna. Ker smo Slovenci v S. L.
S., J. D. S. ali pa J. S. D. S., bi ne smel ra-
di koristi Prekmurja noben Slovenec bi-
vati v Prekmurju, da ne bi oškodoval ene
ali druge stranke. Priklpitev ozemlja bi
se morala izvršiti samo na ta način, da bi
ga zasedlo vojaštvo in uradništvo. Ker pa
imajo tudi vojaki in uradniki po vseh prav-
vichah v Jugoslaviji tudi svoje strankarsko
prepričanje, so tudi ti ravno tako škodljivi
za vsako posamezno stranko kot drugi
Slovenci. Po bistri logiki »Slov. Naroda«
bi bilo najboljšje, ko bi Prekmurje zasedli
zopet mažarski boljševiki; potem bi Prek-
murje temu listu zopet ne delalo več pre-
glavic.

+ Kaj pa Monošter (St. Gothard) z
okolice? »Murska Straža« piše: Jugoslo-
vanske čete so zasedle samo ono ozemlje,
kateraga je pariški svet devotorice (teri-
torijalna komisija) določil kot nesporno
slovensko ozemlje in ga zavaroval s pr-
mernimi geografičnimi mejami. Predlog
sveta devotorice je sprejel tudi vrhovni
svet petorice. V to ozemlje pa ne spada
več St. Gothard z okoliškimi slovenskimi
vasmi in je njegova usoda še negotova.
Kakor nam poročajo, je slovensko prebi-
valstvo v Monoštru in okolici podalo izja-
vo, da hoče pripasti Jugoslaviji. Ta izjava
se je takoj odposlala naši mirovni delega-
ciji v Parizu. Odločitev pade te dni.

+ Notranji sovražniki. Kakor poro-
čajo hrvatski listi, se mnogo govedi, po-
ključene na sejnih v Livnu, Sinju in v
Bosni, tihotapi preko zasedenega ozemlja
v Italijo. V zahvalo Italijani brez sramu iz-

vajajo najgrša nasilja nad našim narodom
v zasedenem ozemlju, a doma trpe najširši
krogi vsled pomanjkanja in dragine mesa.
Razni komisariji in njih detektivji bi mogli
malo bolje vršiti svojo službo in se vsaj
tu izkazati ljudstvu koristno.

+ Strah pred donavsko konfede-
racijo. LDU. St. Germain, 17. avg. (DKU)
»Tempsu« javljajo iz Rima, da bi bilo jav-
no mnenje v Italiji o povratku nadvojvode
Jožela v Budimpešto manj vznemirljivo,
ako ne bi na fatalni način kazalo na osno-
vo donavske konfederacije, ki bi bila za
interese Italije še neprijetnejša nego stara
monarhija. Gotovi elementi, zlasti Hrvatje,
bi mogli z Dunajem in Budimpešto pospe-
ševati uresničenje starega, že cesarju
Francu Jožetu dragega trialističnega na-
črta. Vsekakor pa so protesti Čehoslova-
kov in Srbov zoper povrnitev nadvojvode
nekoliko pomirili duhove.

Dnevne novice.

— Krekov tabor v Komendi. Pri slav-
nosti 31. t. m. svira mengeška godba. —
Orli udeležite se slavnosti v kroju; ostali
faptje in dekleta v narodnih nošah. Vsa
društva naj se prijavijo čimprej na Katol.
slov. izobr. društvo v Komendi, posebno
ona, ki žele skupno kosilo. Prireditev se
vrši ob vsakem vremenu.

— Vabimo na reprizo B. Nušičeve ko-
medije »Protekcija« posebno ljubljanske
okolice in vse udeležnike orlovskega
zleta v št. Vid pri Zatični. Čisti dobiček je
namenjen društveni knjižnici, zato se pre-
plačila in darovi hvaležno sprejemajo. Re-
priza se vrši v soboto 23. t. m. ob pol 8.
uri zvečer v »Ljudskem domu« v Ljubljani.
Podružnica S. D. Z. za Ljubljano in oko-
lico.

— »Društvo hrvatskih katoliških uč-
teljic« je imelo 15. t. m. v Zagrebu svoj
občni zbor, na katerega je prišlo tudi nad-
petdeset slovenskih tovarišic in šest moš-
kih članov Slomskeve Zveze. Izmed Slo-
vencev sta govorila gdč. Kleinmeyer in
predsednik S. Z. Strukelj. 16. avgusta se
je vršil za hrvatske učiteljice socialni
tečaj.

— Izlet v Zagreb je priredila »Slov-
škova zveza. Udeležilo se ga je nad 50 čla-
nov in članic. Z izletom so vsi udeleženci
prav zadovoljni, zato izrekajo vrlim tova-
rišem in tovarišicam s Hrvatske javno za-
hvalo za njih gostoljubnost in za pozhro-
valno in vztrajno dvadnevno vodstvo. Več
o izletu objavi »Slov. Učitelj«.

— Goriški učitelji begunci pošljite
razkaznice za odmero draginjske doklade
potom šolskega vodstva svojega bivališča
ali naravnost deželnemu knjigovodstvu v
Ljubljani. — Klub.

— Narodna ženska zveza v Belgradu
je izdala poziv na vsa ženska društva v
državi SHS, da se osnuje Jugoslovanska
ženska zveza kot skupna ženska organi-
zacija za celo državo. Prvo skupno zboro-
vanje se vrši 21. septembra t. l. v Bel-
gradu.

— Nova Založba naznanja, da je raz-
prodala Finžgarjevo knjigo »Verigo« do
zadnjega izvoda. Kdor je še želi imeti, naj
jo naroči v Jugoslovanski knjigarni. Knji-
ga Izidorja Cankarja »S poti« se bo dobila
v par dneh v krasni vezavi. Onim dija-
kom, ki so izrazili željo, da naj bi Nova
Založba odprla pisarno, kjer bi mogli do-
biti knjige za izvirno ceno, naznanjamo,
da se dobe knjige, ki so še v zalogi, za ce-
ne brez draginjskega poviška pri tajniku
Nove Založbe.

— Za oslepele vojake. Dne 24. t. m.
priredi 1. gorska baterija v Podkornu
(Kranjska gora) vrtno veselico v prid osle-
pelim vojakom.

— Vinarski nadzorniki. Deželna vlada
za Slovenijo v Ljubljani je v svoji seji dne
16. julija poverila referat za vinarstvo in
kletarstvo za Slovenijo vinarškemu nad-
zorniku Francu Matjašiču in ga pridelila
poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. V
isti seji je deželna vlada sklenila, da se
ustanovi za Slovensko štajersko samo-
stojno kletarsko nadzorništvo s sedežem v
Mariboru. Za kletarskega nadzornika v
Mariboru je bil imenovan vinarski nadzor-
nik Josip Zabavnik, ki je to službo že na-
stopil. Kletarski nadzornik Franc Gombač
v Ljubljani opravlja odslej kletarsko nad-
zorovalno službo na Kranjskem in na Slo-
venskem Koroškem.

— Nove draginjske doklade so tudi
učitelstvu obljubljali že prvi teden v av-
gustu. A zdaj je že tretji teden in niti še ni
izpraševalnih pol ozir. za vpokojence po-
sebnih golic. Ali se je potem čediti, da mlaj-
še učiteljstvo, kljub »zbožšanim plačam«,
zapušča svoj stan in sili med uradništvo.

— Nesreča. V soboto zvečer je na
kamniški železnici malo pred postajo Tr-
zin padel z vlaka mladenič I. Kopitar iz
Žej pri Komendi. Poškodovan je na glavi,
desno roko pod komolcem mu je kolo pre-
rezalo, da se je držala le za kožo, in tudi
roka nad komolcem je zdrobljena. Pone-
srečenca so spravili v vlak in ga peljali do
Domžal, kjer sta mu dva zdravnik očre-
zala roko pod komolcem in ga obvezala.
Nato so ga prepeljali z rešilnim vozom v
Ljubljano.

— **Francoska slovnica**, spisal prof. dr. Pavel V. Brežnik, izide v prihodnjih dneh v zalogi Jugoslovanske knjigarne. Pred dobrimi sto leti je izšla prva in žalibog tudi do danes zadnja francoska slovnica za Slovence, ki jo je spisal Val. Vodnik. Zato Brežnikovo knjigo, ki bo zamašila občutno vrzel na knjižnem polju, z veseljem pozdravljamo. Pisana je tako, da jo vsak inteligent, ki zna slovensko slovnico in ki se je začel učiti francoščine, z lahkoto rabi. Ni preobširna, je razumljivo in natančno sestavljena in spada danes, ko bo pri nas francosčina prevzela vlogo nemščine kot kulturnega jezika, v vsako izobraženo slovensko hišo. Prodajna cena bo znašala okoli 8 kron.

— **Upravni odbor »Mense Akademike v Pragi«** prosi dolžnike bivše graške »Mense Akademike«, kakor tudi svoje lastne dolžnike, da poplačajo svoje dolge, in sicer pri Prvi Hrvatski Stedionici v Zagrebu na račun prave Jugoslovanske Mense Akademike, in to najkasneje do 1. novembra 1919. Jugoslov. Mensa Akad. v Pragi bo vsled svojega slabega materialnega stanja primorana vse one dolžnike, ki za časa ne poravnajo svojih dolgov, izterjati sodnim potom.

— **Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju** objavlja: Na mnogostranska vprašanja priobčujemo vsebino sklepov celjskih odvetnikov in notarjev z dne 23. julija 1919, katere je uradništvo vzelo na znanje: 1. Brezplačno delo v pisarnah je izključeno. 2. Uradnik začetnik po največ dvemesečni službi mora dobiti mesečno plačo 200 K. 3. Za stenografe in strojopisce se ustanovi najnižja mesečna plača 300—600 K. Stenograf in strojopisec je oni, ki se kot tak sprejme v službo ali pa se skozi 6 mesecev uporablja v tesnopisju ali strojopisju. 4. Mesečna plača sollicitatorja znaša najmanj 500 do 300 K. Kot sollicitator se smatra oni uradnik, ki je usposobljen za sprejemanje preprostih informacij, za knjigovodstvo, za izvršilna in zemljejknjižna dela in preproste pogodbe ter več v pristojbinskih predpisih. 5. Za koncipijente se določi mesečna plača 600—1000 K. 6. Te plače veljajo za dobo od 1. julija 1919 naprej. 7. Z navedenimi nastavki je ustanovljena najnižja plača za vsako poedino kategorijo, ne pa najvišja. Visokost najnižjega nastavka je odvisna od zmoglosti uradnikove in splošnega prometa pisarne. 8. Tretjina teh plač se smatra kot draginjaska doklada. 9. Prišpevke za bolniško zavarovanje plača šef. 10. Za vse pisarne velja — izvenzemski nedelje in praznike — največ sedemurni delavnik. Uradne ure so dopoldne od 8. do 12. ure, popoldne po šefovi volji od 14. do 17. ali od 15. do 18. ure ali drugače, toda v nobenem slučaju nad 3 ure. 11. Koncipijentom in sollicitatorjem, če so na komisijah, pripada tarifna pristojbina za zamudo izven pisarniških uradnih ur. 12. Med uradniki in uradnicami ni delati razlike. 13. Zaradi dosežanja stavke ne izvaja noben šef za svoje uradništvo neugodnih posledic.

Ljubljanske novice.

lj Umrl je 18. avgusta zjutraj občesposhtovani g. Štefan Klun, hišni posestnik v Hrenovi ulici štev. 5 in cerkveni ključar mestne župne cerkve sv. Jakoba. Vrlemu možu mir in pokoj! Pogreb bo v sredo ob 2. uri popoldne.

lj Pogreba svojega podpornega člana g. Štefana Kluna se udeleži Pevska zveza »Ljubljana« z zastavo. Oktet mu zapoje žalostinko.

lj Občni zbor »Danice« se preloži na petek, 22. t. m. ob 17. uri. — Rupnik, podpredsednik.

lj Podružnica S. D. Z. za Ljubljano in okolico. Sklicujem odborovo sejo danes 19. avgusta ob pol petih popoldne v sobo O. Z. (Jugoslovanska tiskarna, III. nadstr.). Radi važnosti prosim točne in zanesljive udeležbe. Predsednik.

lj Odborniki »Slov. Dijaške Zveze«! V petek 22. avgusta ob 3. uri popoldne v sobi O. Z. (Jugoslovanska tiskarna, tretje nadstropje) se vrši važna odborova seja. Prosim vse tov. odbornike, da se gotovo udeležijo seje. Predsednik S. D. Z.

lj Predprodaja vstopnic za reprizo B. Nušičeve komedije »Protekcija« dne 23. avgusta v Ljudskem domu se vrši v Jugoslovanski bukvarni. Znižane cene!

lj »Glasbena Matica« v Ljubljani razpošila sedaj svojim članom poštnohranilnične položnice za plačanje dveletne članarine. Cenj. člani odbor vlijudno prosijo, da ne prezro došlih jim dopisov in upošljejo članarino za leti 1917/18 in 1918/19 v znesku po 13 K. Z. ozirom na ogromne stroške so preplačila izredno dobrodošla.

lj Župan kastavski dr. Franjo Jelusić je ubežal te dni iz Postojne, kjer je bil konfiniran, čez mejo v Ljubljano. Laški karabinjeri so ga zajeli 28. aprila t. l. na Sušaku, odgnali ga v ječo »pri jezuitih« v Trstu, kjer je bil do obravnave skozi mesec in pol zaprt. Laško vojno sodišče v

Trstu ga je obsodilo kondicionalno zaradi prekoračenja demarkacijske črte na leto dni ječe in potem ga je 18. junija t. l. poveljstvo tržaških karabinjerjev konfiniralo v Postojni, odkoder je te dni srečno ubežal. Čestitamo na svobodi!

lj Umrla je 14. t. m. po kratki mučni bolezni gdč. Avgusta Feigel, doma iz Ajdovščine na Primorskem, stara 24 let, gojenka gospodinjske šole pri Uršulinkah v Ljubljani. Pogreb se je vršil včeraj dne 17. avgusta ob 2. popoldne. Žaljujoči rodbini v zasedenem ozemlju, katera svoje toliko ljubljene hčerke, oz. sestre niti k njenemu zadnjemu počitku ne more spremljati, naše iskreno sožalje! Blagi pokojnici trajen spomin! Hrepenela je po domovini, naj ji bo v tujini zemljica lahka!

lj Rubinstein. Zgodilo se je nekaj, česar nismo resno pričakovali. Prišel je v Ljubljano sanitetni podpolkovnik Rubinstein z nalogo, da prevzame vodstvo garnijske bolnice. Nimamo ničesar proti osebi g. san. podpolkovnika, a njegovo ime vsebuje program in ta program zavračamo kratkoma enkrat za vselej. Protestiramo kar najenergičneje proti importaciji tujerodnih elementov na vodilna vojaškosaniteta mesta v Sloveniji, ker ne občutimo niti potrebe, niti veselja odreči se kulturni polnoletnosti. Imamo dovolj lastnih večjih in vestnih zdravnikov arijsko-slovenskega pokolenja, zato občutimo pojav g. Rubinsteina kot zaušnico s strani vojaških oblasti. V času, ko so nam hermetično zaprte meje za znanstvena dela zapadne Evrope, ko je inozemska knjiga postala pri nas že bela vrana, ko smo odrezani od vsega kulturnega sveta, kakor da bi živeli v kaki Bantu-državi, se najodločneje zavarujemo proti importu kulturnih potenc iz bližnjega orientja. Poznamo njih kulturno vrednost predobro še iz časa, ko smo tlačili Avstro-Ogrski, poznamo njihov poguben vpliv na celotni vojaško-zdravniški stan in vemo tudi, da, kjer se je enkrat navelil Rubinstein, ne traja dolgo, da se pojavi še Olivengrün, Karfunkelstein, Zwirngeist in Afterduft. Zahtevamo, da se vpoštevata v prvi vrsti naše ljudi. Z veseljem bi pozdravili vsakega srbskega ali hrvaškega zdravnika naše krvi, nikakor pa ne bomo mirno prenašali, da bi zasedali vodilna mesta v naši deželi ljudje one vrste, ki korumpira, kjerkoli se pojavi, vse javno in zasebno življenje. Caveant consules!

lj Tečaj za državno računoslvoje (predavanje o narodnem in državnem gospodarstvu, o kameralistiki in dopiki) otvoril 2. septembrom t. l. in sprejema prijave 29. avgusta Poljanska cesta št. 2. I. nadstr., soba 16, od 3. do 4. ure popoldne Franc Illovar, rač. revident.

lj Filatelistični klub za Slovenijo vabi svoje člane na sestanek, ki se vrši v sredo, dne 20. t. m., ob 8. uri zvečer v restavraciji hotela Union, soba »V rožcah«. Člani smejo pripeljati s seboj tudi goste. Odbor.

lj Poljančani iz Ljubljane, ki so poslali brzojav na Domžalsko godbo, naj blagovolijo sporočiti natančen naslov, da se v slučaju njih prireditve natančneje dogovorimo. — Domžalska godba.

Orlovski tabor v št. Vidu. Dne 24. t. m. je vložila Zveza Orlov prošnjo za posebni vlak, ki bo, upamo, ugodno rešena. Posebni vlak bi odšel iz Ljubljane 24. t. m. ob tričetrt na 8. uro dopoldne, torej takoj po prihodu gorenjskega vlaka. Nazaj proti Ljubljani bi odšel iz št. Vida ob 8. uri zvečer. Nadalje je prosila Orlovska zveza tudi za posebni vlak, ki bi odhajal iz št. Vida ob 8. uri zvečer v smeri proti Trebnjem. Tu bi se posebni vlak razdelil: prvi del bi peljal do Novega mesta, drugi del pa do št. Janža. Te prošnje, upamo, da bodo ugodno rešene. Polovično vožnjo je ministrstvo že dovolilo. Kdor bo hotel plačati polovično vožnjo se bo moral izkazati z izkaznico, ki jo dobi od Orlovske Zveze v Ljubljani. Ljubljanski udeleženci jo dobe v Jugoslovanski tiskarni.

Orlovskega tabora v št. Vidu na Dolenskem se udeležijo korporativno Orli in Orlice iz Šmartna pri Litiji. Odseki, ki se še niso priglasili, naj to hitro store. Na zdar!

Orli v Sostrem imajo svojo prireditve zadnje nedelje v avgustu, dne 31. avgusta. Vrši se javna telovadba, priredi srečolov in šaljiva pošta. Bratje Orli iz sosesčine, ne zamudite prilike in udeležite se veselice v obilnem številu!

Škofjelško orlovsko okrožje priredi dne 31. avgusta t. l. v Krekovem domačem kraju v Selcih nad Škofjo Loko javno telovadbo združeno z veliko ljudsko veselico. Odseki se na ta dan vneto pripravljajo. Vse godbene točke izvaja bratska orlovska okrožna godba iz Selc. Bratje, ki nimajo uniforme, naj se udeležijo te orlovske manifestacije v narodni noši. Za zjutrek, kosilo in vozove bo preskrbljeno. Krekovi fantje, 31. avgusta vsi v Selca!

Najnovejše.

POZIV ČLANOM JUGOSLOVANSKEGA KLUBA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 18. avgusta. Predsedstvo Jugoslovanskega kluba po tej poti poziva vse svoje člane, da pridejo do prihodnjega četrtka zjutraj zanesljivo v Belgrad.

POZDRAV HRVATSKIH SELJAKOV SLOVENSKIM KMETOM.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Bosanski Brod, 17. avgusta. Na skupščini kmetov župe Bosanski Brod so sklenili hrvatski seljaki resolucije, v katerih pozdravljajo slovenske kmete, s katerimi se hočejo boriti za skupne kmetijske pravice združeni in Ljudski stranki in v kateri se izreka, da ne potrebujejo gosposke kmetijske stranke sarajevskih advokatov.

JUGOSLOVANSKI KLUB.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 18. avgusta. Jugoslovanski klub ima v četrtak ob 9. uri dopoldne zelo važno sejo. Neobhodno potrebno je radi političnega položaja, da so pri tej seji navzoči vsi poslanci.

TAKTIČNA ZAJEDNICA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 18. avgusta. Med dr. Korošcem in dr. Laginjo začeta akcija radi sestave taktične zajednice onih parlamentarnih skupin, ki niso zasloapne v vladi, se je razširila tudi na neodvisne radikalce, neodvisne demokrate (Medakovičeva skupina) in nacionaliste (Ribarčeva skupina). Pregovori se nadaljujejo.

VLADA MANJŠINE.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 18. avgusta. Kakor se sedaj vidi, vlada nima za sedaj večine, ker ima na svoji strani samo demokratsko zajednico (113 glasov) in socialiste (11 glasov). Govorili so, da so Črnogorci vstopili v vladno večino, toda črnogorski poslanci so danes podali izjavo, katero bodo tudi ponovili v parlamentu, da vlada ne more računati na njihove glasove, ker si hočejo obdržati svo svobodo in tako ta vlada ne more računati nanje. Tako ima ta vlada samo 124 glasov, torej nima niti dovolj glasov za sklenčnost zbornice.

Belgrad, 18. avgusta. Davidović je pogajanja vodil tako nespretno, da je nazadnje izgubil še tiste simpatije, ki jih je imel v začetku, ko je tudi Protić tako robato izzval krizo z znanim silovitim napadom na poedine demokratske ministre. Vse stranke izjavljajo, da nočejo imeti ničesar skupnega s kabineto, ki bi mogel vladatai le z neustavnostjo. Edino socialisti so pribežali demokratom na pomoč. Večina poslancev hrvatskega in slovenskega ljudstva ni zastopana v tem kabinetu, ki ni samo po številu, ampak tudi v tem oziru vlada manjšine.

MED DEMOKRATI IN RADIKALCI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 18. avgusta. Demokratski krogi trdovratno taje, da je Davidović, zahteval, naj dobi resort vojnega ministra Pribičević, kot zameno za ministrstvo za notranje stvari. Nasprotno »Tribuna« poroča, da je Davidović v resnici v razgovoru pri Protiću izjavil, da boji vojni minister dosedanj minister za notranje stvari Pribičević. Priča tega razgovora sta bila Joca Jovanović in predsednik narodne skupščine dr. Draža Pavlović.

RAZDOR MED SOCIJALISTI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 19. avgusta. »Hrvat« poroča iz Belgrada, da se je v parlamentarnem socialističnem klubu pojavila velika nezadovoljnost, ker so Korač, Bukčeg in Kristan stopili v ministrstvo, da rešijo Pribičevića. Kakor se govori, ni izključena secesija v socialističnem klubu.

DELO NARODNEGA KLUBA V BOSNI.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 18. avgusta. »Hrvat« poroča: Travniska skupščina je sprejela nastopne resolucije: 1. Dosedanji odbori in stranke, hrvatska ljudska stranka ter hrvatska narodna stranka, likvidirajo; 2. osnuje se nova stranka v Bosni pod imenom hrvatska težaska stranka; 3. kot podlaga za delo in organizacijo naj služi pravilnik, ki ga sta izdelala msgr. Cankar in dr. Jelenić; 4. začasni odbor naj izvede organizacijo v dveh mesecih. — (Opomba uredništva: Bosanski pravaši so ljudsko stranko razpustili brez pooblaščenih zastopnikov ljudske stranke. Kakor jim ni nič pomagalo, da so program ljudske stranke od besede do besede prepisali, tako jim bo tudi malo pomagalo, da ljudske stranke razpuščajo brez njene vednosti.)

FRANCOZI ZAPUSTILI BANAT.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Veliki Bečkerek, 17. avgusta. Včeraj so francoske čete evakuirale Temešvar. Francoske čete so zapustile ves Banat, ki so ga zasedli Rumuni.

ITALIJANSKA AGITACIJA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Zagreb, 18. avg. »Narodna Politika« poroča z Reke, da širijo italijanske vojaške oblasti v reški okolici nekake brošure, v katerih svare Hrvate v Jugoslaviji pred veliko nevarnostjo, ki jim preti od Srbov. V brošuri jih pozivljajo, naj osnujejo od Srbov neodvisno republiko. Namen italijanske agitacije je očividni. — Zanella je pred dvema dnevoma izjavil v krogu svojih prijateljev, da bo v kratkem razpuščen Consiglio Nazionale. Na čelo mestne uprave bi stopil najstarejši magistratni uradnik in bivši mestni odbor, ki bi se izpopolnil.

KAKO SE POPRAVLJA VALUTA.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad, 17. avg. »Trgovinski Glasnik« poroča, da je te dni došlo mnogo mažarskih špekulantov iz Budimpešte v Belgrad, ki so prinesli seboj velike vsote v kronah, da bi nakupili pri nas živež za Mažarsko. Za svoje namene iščejo jugoslovanskih podanikov, ker se boje, da bi jim bilo blago kot tujim državljanom konfiscirano. — Nadalje poroča list, da se izvaja iz naše države v Švico grah in druga živila, ki se plačujejo v kronah. Medtem ko se dobi v Švici za 100 frankov 1000 kron, se pri nas daje za 100 frankov 700 kron. Na ta način prihaja čimdalje več kron v našo državo, vsled česar pada vrednost naše valute.

POLOŽAJ NA MAŽARSKEM.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Velika Kaniža, 17. avg. Z novim preobratom so na Mažarskem popolnoma izginili boljševiki, ponekod v provinci je ljudstvo boljševike linčalo. Mažarska stopa iz ekstrema v ekstrem. Poprej so bile popolnoma prepovedane narodne barve, sedaj pa popolnoma rdeče. Danes je zopet vse šovinistično mažarsko. Kdor govori o socializmu in socialistih, se izpostavlja nevarnosti, da ga zapro. Mažari se pripravljajo na odločen boj proti Rumunom, ki vse rekvirirajo, kamor pridejo. Mažari pričakujejo nove nacionalne revolucije, ki bi bila naperjena v prvi vrsti proti Rumunom. Cerkvi je vrnjeno vse imetje. Ostrogonski škof Prohaska je živ in so vse vesti o njegovi smrti bile neresni ne. Njegovemu delovanju se je zahvaliti, da so postali boljševiki v zadnjem času napram duhovščini tolerantnejši. Sedaj je izvršiti težavno nalogo, da se razpuste duhovniški sveti in urede cerkvene razmere. Velika težava je s Kunovimi bankovci. Uradna banka je določila za 200 K Kunovih bankovcev 40 K avstro-ogrskanske banke. Bankovci avstro-ogrskanske banke so popolnoma izginiti iz prometa vsled mahinacij špekulantov, medtem ko noče Kunovih bankovcev nikdo sprejemati. Politični položaj je nastopen: Delavstvo je za republiko, kmetje za kraljevstvo, medtem ko je inteligenca razcepljena.

Gospodarske novice.

Jugoslavenski kompas izide koncem tega leta, in sicer trgovski del, dočim izidejo l. 1920. v presledkih po 4 mesece še ostali 4 zvezki: industrijalni, obrtni, agrarni in finančni. Celo delo stane vnaprej vplačano 200 dinarjev, vsak zvezek zase 50 dinarjev. Obseg posameznih zvezkov bo nad 600 strani, ter bo celo delo tvorilo neobhodno potreben pripomoček za vsakega trgovca, industrijca, obrtnika, agrarca in finančnika, za vsak urad in vsako pisarno, ker bode edino informativno delo za celo državo. Naročila in oglase sprejema Jugoslavenski kompas (Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe) Ljubljana.

Aprovizacija.

a Aprovizačni urad na Poljanski cesti štev. 13 se je preselil na magistrat in uraduje v Galetovi hiši prtiličje v lokalu osrednje krušne komisije.

a Prodaja slanine (špeha). Od 20. avgusta dalje se bode oddajalo iz aprovizačnega skladišča na Dunajski cesti pri Mühl-eisnu na vsako sladkorno izkaznico po 1 kg slanine, ki stane 18 kron. Določi se sledeči red: Za I. okraj dne 20. avg.; za II. okraj dne 21. avg.; za III. okraj dne 22. avgusta; za IV. okraj dne 23. avg.; za V. okraj dne 25. avg.; za VI. okraj dne 26. avgusta; za VII. okraj dne 27. avg.; za VIII. okraj dne 28. avg.; za IX. okraj dne 29. avgusta; za X. okraj dne 30. avg. vsakokrat od 8. do 11. ure in od 2. do 5. ure popoldne.

a Društvo zasebnega uradništva Slovenije v Ljubljani poziva one člane, ki so oddali steklenice za olje, da pridejo istega iskat v četrtek dne 21. avgusta v skladišče Gospodarske Zveze na Dunajski cesti, in sicer dopoldne od 9. do 12. ure ter popoldne od 2. do 5. ure. Olje stane liter 26 K in se bode tudi tam plačalo. Opozarja se člane, da se bode olje delilo izključno samo določeni dan.

Srebrna ura (dvojni pokrov) se je izgubila z verižico vred od tobačne tovarne do farne cerkve na Viču. Pošteni nadatelj naj jo odda proti dobri nagradi na Franc Jož. c. 10.

Več ducalev svilnatih kravat (mašnic) vsake vrste se proda na debelo in sicer komad po 6 K in više na Poljanski cesti št. 35 pritličje od 12. do 16. ure popoldne.

Molzna krava se proda blizu Ljubljane. Naslov pove: Kupč. pisarna „MERKATOR“. Ljubljana, Jurčičev trg 3.

Mlad trgovski pomočnik hoče vstopiti v službo pri kakem večjem trgovcu, na deželi, v trgu ali mestu. Poročila je poslati pod naslov: Rudolf Mitnarič, trgovski pomočnik pri g. F. Puconja Križovci, Štajersko, Jugoslavija.

Mirna slranka (ena oseba) s stalno službo išče prazno sobo s posebnim vhidom, event. tudi eno ali dve sobi s kuhinjo, najraje na Resljevi cesti ali v St. Peterski okolici. Ponudbe pod šifro „Santpeterska okolica“.

+

Minka Trost naznanja žalostnim srcem, da je njen dobri in stari oče, gospod

Štefan Klun
posestnik

danes ob 7 uri zjutraj previden s svetimi zakramenti umrl. Pogreb se vrši v sredo 20. avgusta t. l. ob 2. uri popoldne iz Hrenove ulice št. 3, k Sv. Križu.

Blag mu spomin!
Ljubljana, 18. avgusta 1919.

+

Pogrebno društvo „Marljine bratovščine“ javlja tem potom, da je njega večletni blagajnik in dobronik revnih članov gospod

Štefan Klun,
cerkveni ključar in posestnik

danes ob 7. uri preminul. Pogreb se vrši v sredo 20. t. m. ob 2 uri popoldne iz hiše žalosti, Hrenova ul. 3.

Društveni odbor.

Brez posebnih obvestil.

+

Potrjim srcem javljamo, tužno vest, da nas je zapustil naš dobri sin, preljubi brat

Franc Gostiša

v 27. letu življenja.

Žalujoča rodbina Gostiša
v Stari Loki pri Skofji Loki.

+

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nad vse ljubljena hčerka, oziroma sestrica, svakinja, nečakinja in sestrična, gospodična

Francka Irkič

danes ob 11. uri dopoldne po dolgotrajnem mučnem bolehanju, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 18. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage rajnce bo v torek dne 19. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti sv. Petra cesta št. 85 na pokopališče k sv. Križu. Sv. maše žalušnice se bodo darovale v župni cerkvi sv. Petra. V Ljubljani, dne 17. avgusta 1919.

Žalujoči ostali.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Dr. Demšar
ne ordinira
do 8. septembra.

Premog ali drva se da za nagrado onemu ki mi stanovanje z 2 ali več sob preskbi bami in kuhinjo za takoj ali november. Ponudbe sprejema upravnništvo lista pod št. 4840.

Išče se **prekajevalec**. Plača po doizvežban govoru. Ponudbe pod „Prekajevalec 4843“ na upravo.

Nagrobni spomenik se proda. Več se poizve na Mestnem trgu 8, II. nad.

Sprejme **kuharica** za župnišče. Naslov pove upravnništvo Slovenca pod št. 4837 ako znamka za odgovor.

Zobni zdravnik
Dr. Rodoschegg
Ljubljana, Stari trg 2
ne ordinira od 20. avg.
do 3. septembra.

Iščem **stanovanje** s hrano pri boljši družini, proti dobri plači v denarju in živilih. Ponudbe na upravo „Slovenca“ pod dijak.

Kompletna oprava za spaino sobo, zelo dobro obranjena, se proda na Starem trgu 22/I.

Trgovski vajenec, zdrav, močan, poštene rodline se sprejme takoj, v trgovino z mešanim blagom pri L. Knez, Krško. 4783

Kupi ali v najem **idoloča pekarija**. Se vzame dobro. Ponudbe pod „Pekarija 50“ na upravnništvo tega lista. 4770

Sprejme **služkinja** za vsa dela in se takoj ki je vajena šivanja in **soharica**, otrok, proti dobri hrani in visoki plači. Nastop takoj. Naslov pove upravnništvo „Slovenca“ pod št. 4740, ako znamka.

Išče se **domač učitelj**, ali dijak, za I. gimn. razred pod zelo ugodnimi pogoji. Ponudbe na upravo Slovenca pod šifro „učitelj“ 4721.

Profesor Dr. pl. Valenta
zopet ordinira 2—4
Francišškanska ulica 10.

Enonadstropna hiša

z vrtom in nekaj sadja z električno razsvetljavo v vasi Smihel pri Pibberku na Koroškem se takoj proda. Več pove županstvo Bistrice p. Smihel pri Pibberku.

Vreče

iz jule, rabi, nestrgane, v vseh velikostih, se oddajo. Vprašanja z navedbo vporabe na naslov:

Eltbogen,
Dunaj, XX., Jägerstrasse 89 a.

Zastopnik inozemske trdke kupi večjo množino že zgotovljenih

DRV

Obvezne ponudbe s skrajno ceno, dobavnim časom in opisom istih na: „Ljubljana — poštni predal 151.“

MATTONI-JEVA
GISSHÜBLSKA
PRIRODNA KISLA VODA

Korespondenta

po možnosti večšega v lesni stroki išče za italijansko in nemško korespondenco „Sava“ lesna trgovska in industrijalna družba v Ljubljani. 4802

Prodasta se

dve hiši

na Jesen cah. Javorniku (bivše posestvo Marije Arb). Ponudbe je nasloviti na Vzajemno podporno društvo v Ljubljani, Kongresni trg št. 19 do 20. avgusta 1919. Posredovalci so izključeni.

Pravo želto domače milo za pranje 1 kg K 14.—, 1 za boječek okoli 3 1/2 kg franko K 49.— pošilja po povzetju zavod za eksport.

Milo za britje 1 l.—, 3 kg K 30.—

Toaletno milo po dnevni cen.

Krema za britje porcel. lonček K 6.— 1 tuc. K 55.—

M. JÜNKER, ZAGREB,
št. 39, Metrijska ul. 3. III.
Z naročilom se prosi poslati tudi polovico zneska.

Kupi se:

Wertheimerca 1000 kg premoga
Steklenice vsake vrste
Brinjevec.

Proda se:

1 ameriški pis. stroj
Gilette aparat
1 automat. pištola z patroni.

Ponudbe sprejema:
Kupčijska posredovalnica „Merkator“ Ljubljana, Jurčičev trg 3.
Poslovne ure za stranke; 10—12, 3—5.

Hiša se proda.

V mestu Velikovcu je naprodaj hiša v sredi mesta nasproti dveh ulic, obstoječa iz treh sob, 1 kuhinje, 1 parne kuhinje, kleti, 1 bleva, skednja, velika vodna moč, elektrika, za trgovino in za vsak obrt pripravna. Leži na glavni cesti. Hiša je dobro zidana in je vsled družinskih razmer takoj naprodaj. — Cena 50.000 kron — Poizve se samo ustmeno v „Narodnem Domu“ v Velikovcu, Koroško.

Žganjara poslovođu

za poljsko-gospodarstveno pecaru zesta, — koji je i u gospodarstvu uporabljiv te neženja a izim toga dobro preporučen, traži za čim skoriji nastup službe.

Vlastelmsivo Rasinja
kraj Koprivnice, Hrvatska.

Knjigovodja,

dolgoletna praksa pri novčanih zavoda in eksportnih trgovina, pozna je hrvatski, nemški, laški in tudi dober za francosko korespondencijo. Cenjena vprašanja pod „Samostalen, 4820“ na naslov lista.

Naročajte „Slovenca“!

!! KONJAK !!

Pri slabostih vsled starosti, težkočah v želodcu, pešanju moči je star

vinski konjak

pravo življenje vzbujajoče sredstvo Dve poliliterski steklenici pošlje z za bojem vred za 60 K franko BENEDIKT HENTL, veleposestnik, grad Golič pri Konjicah, Štajersko.

Potnik

vinske in rakijske stroke. prvovrstna moč se išče pod ugodnimi pogoji za takojšnji nastop ali po dogovoru. Ponudbe: Zagreb, Glavna pošta predal 41

Sodarje

za akordno delo iščem.
Gvornica Arko, Zagreb.

Mizar ali strojnik

Išče se poslovodja mizarске ali strojniške stroke, vešča moč za veliki obrat. Reflektantje, ki so doslej službovali v mlinu imajo prednost. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod šifro „Monter“ 4813.

Sveža slanina (špeh)

od pitanih sremskih prašičev se prodaja začasno vsak dan od 20. t. m. naprej na Predovičevi stojnici v Šolskem drevoredu od 1 kg naprej po K 28.— za kg.

Korespondentinja

za slovenščino in nemščino, po možnosti tudi za hrvaščino, samostojna starejša moč, stenografinja in strojepiska se sprejme za Ljubljano. Ponudbe pod „Stalno“ 4853 na upravnništvo „Slovenca“.

Trgovino

z raznovrstnim blagom otvoriva koncem t. m. v hiši št. 268 poleg farne cerkve na Vrhniki.

Gledala bodava, da cenj. občinstvu in vsakemu dobrodošlemu postreževa kar največ mogoče z dobrim blagom in nizkimi cenami ter se priporočava za obilen obisk

J. M. Kranjc.

Domača tvornica perila d.d.

Zagreb, Jelačićev trg št. 2, II. nadstr.

nudi samo na debelo

moške srajce, spodnje hlače, mehke ovratnike in drugo moško perilo.

Naročbe se izvršujejo po povzetju z obratno pošto.

GOSPODARSKA ZVEZA V LJUBLJANI

priporoča svojo veliko zalogo zajamčeno

PRISTNIH VIN

osobito: 10% staro ogrsko, letnik 1917
12% ogrsko belo, letnik 1918 iz okolice Vršac-Belackva; 10% banaško, letnik 1918 vsi brez kisline, nadalje štajerska, hrvatska in dolenska vina, po najnižjih cenah v lastnih posodah. Vina so dobro obležana in prevzame Gospodarska zveza glede pristnosti vso odgovornost.

!! Banatsko moko

prodaja, v komisiji, dokler traja zaloga

Balkan, trg. šped. in kom. del. družba, Ljubljana.

Na prodaj

2 automobila

za nizko ceno.

- 18.22 PS Gräf & Stift, 2 karoseriji (odprti in zaprti).
- 19.22 PS Laurin & Klement, S tip (najnovejši tip) s šestimi noviox Piulli opremo.

Automobila sta dobro ohranjena, v času vojne nerabljena. Na željo se montira lahko električna luč (Boscheva luč). Za dobro kakovost se jamči.

Cenjene ponudbe pod šifro „Auto II“ se prosijo na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

S

Vse vrste
deželnih pridelkov
kupuje trgovina s
semeni

Sever & Komp.
Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Prosimo ponudbe z navedbo množine in ceno.